

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

Обяснителна записка към баланса на Националния осигурителен институт - УчПФ към 30 септември 2024 година

Националният осигурителен институт (НОИ) е бюджетна организация. Функциите и основните му дейности са уредени с Кодекса за социално осигуряване и Закона за бюджета на Държавното обществено осигуряване (ДОО) за съответната година.

Балансът на НОИ към 30.09.2024 г. е изготвен в съответствие със Заповед № ЗМФ-1338/22.12.2015 г. на Министъра на финансите, Указания на Министерство на финансите (МФ) дадени с ДДС № 20/2004 г., ДДС № 14/2013 г., ДДС № 01/16.01.2020 г., ДДС № 09/22.12.2020 г., относно изготвянето и представянето през 2021 г. на месечните отчети за касовото изпълнение на бюджетите, на сметките за средства от Европейския съюз и на сметките за чужди средства и ДДС № 05/25.09.2024 г., относно изготвянето и представянето на тримесечните отчети за касовото изпълнение, на оборотните ведомости и друга отчетна информация към 30.09.2024 г., на бюджетните организации и други.

Отчетността в системата е съобразена с изискванията на Закона за счетоводството, Националните стандарти за финансови отчети за малки и средни предприятия, Закона за публичните финанси (ЗПФ), Сметкоплана на бюджетните организации (СБО), Счетоводната политика на НОИ, утвърдени вътрешни правила и други нормативни актове, касаещи отчетността на бюджетните организации.

Приходите и разходите на института се формират на касова основа по параграфи и подпараграфи на Единната бюджетна класификация и се отчитат в съответствие със сметкоплана на бюджетните организации по сметките от раздел 6 и 7. Счетоводните записвания на стопанските операции се осъществяват в хронологичен ред и синхронизирано на синтетично и аналитично ниво. Счетоводната дейност в НОИ се осъществява чрез двустранно счетоводно записване. Използва се единен за цялата система на НОИ web базиран счетоводен програмен продукт "Торнадо".

Счетоводните записвания в НОИ се извършват при спазване принципа на текущо начисляване. Разходи, отнасящи се за текущата година се начисляват за същата, както и когато първичният счетоводен документ е издаден през следващата година.

Освен фондовете на ДОО, НОИ администрира и дейността на Учителския пенсионен фонд (УчПФ). Приходите на фонда се формират от постъпилите осигурителни вноски за УчПФ за сметка на работодателите, като част от средствата се събират и превеждат от Националната агенция за приходите (НАП). Съгласно чл. 159, ал. 6 и ал. 11 от Закона за публичните финанси, дължимите суми от бюджетните организации за осигурителни вноски, които са включени в схемата на централизирано разплащане на осигурителни вноски, се превеждат директно от централния бюджет по сметката на НОИ. Освен постъпления от осигурителни вноски, в приходната част са отразени и приходи на НОИ от лихви от ДЦК, както и приходи от наложени глоби, имуществени санкции, наказателни лихви. Разходите на средства от УчПФ се осъществяват от НОИ. За осчетоводяване движението на средствата от УчПФ са открити отделни счетоводни сметки. За сметките на УчПФ се прилага отделен код 5591 вместо кода на НОИ 5500, при което за този фонд се изготвя отделен касов отчет и отделна оборотна ведомост.

Годишният бюджет на Учителския пенсионен фонд се приема със закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за съответната година като приложение към него.

От **01.01.2014 г.** е прекратено обслужването от търговски банки (без БНБ) на кодове в СЕБРА със структура **745 xxx xxx-x и са закрити сметки 7445 на УчПФ** на ТП на НОИ.

Средствата за изплащане на пенсии от УчПФ от 01.01.2014 г. се превеждат от кодове за плащане в СЕБРА на пенсиите по ДОО.

Счетоводното отчитане на извършените разходи от бюджета на УчПФ в ТП на НОИ се отразява чрез съответни счетоводни сметки. С част от временно свободните средства на фонда, в ЦУ се закупуват държавни ценни книжа или се откриват депозити в БНБ на основание § 22, ал. 4 от Преходните и заключителни разпоредби на КСО и чл. 28 от КСО и Вътрешните правила за инвестиране на временно свободните парични средства на Учителския пенсионен фонд. При отчитане на касовите потоци, произтичащи от придобиването и реализирането на държавни ценни книжа се спазват изискванията на т. 7.19 от ДДС № 20/14.12.2004 г. на МФ.

В баланса на Националния осигурителен институт - УчПФ към 30.09.2024 г., е включена отчетна група “Бюджет” код 1000. В обхвата на групата са включени активите, пасивите, приходите и разходите, произтичащи от дейността на УчПФ.

Балансът на НОИ за УчПФ към 30.09.2024 г. включва балансите на ЦУ на НОИ и на 28 второстепенни разпоредители с бюджет. Съгласно чл. 30, ал. 3 на КСО, ръководителите на ТП на НОИ са ВРБ. НОИ има 28 ТП на НОИ, които се намират във всички областни центрове, а именно в градовете: Благоевград; Бургас; Варна; Велико Търново; Видин; Враца; Габрово; Кърджали; Кюстендил; Ловеч; Монтана; Пазарджик; Перник; Плевен; Пловдив; Разград; Русе; Силистра; Сливен; Смолян; София-град; София-област; Стара Загора; Добрич; Търговище; Хасково; Шумен; Ямбол.

ОТЧЕТНА ГРУПА “БЮДЖЕТ”

I. Актив на баланса

В раздел Б. **Финансови активи** в баланса е отчетена сумата в размер на 670 630 209 лв., формирана от четирите групи на раздела.

Към 30.09.2024 г. стойността на отчетна група **I. Дялове, акции и други ценни книжа** е 129 396 608 лв.

В тази отчетна група се отчитат закупените дългосрочни и краткосрочни левове и валутни ДЦК. Към 30.09.2024 г. не са закупени такива и по счетоводна сметка 5213 „Придобити дългосрочни държавни ценни книжа” е отразена стойността на притежаваните ДЦК в лева и валута по номинал.

Към 30.09.2024 г. в отчетна група **II. Вземания от заеми** НОИ няма отчетени вземания.

Към 30.09.2024 г. стойността на отчетна група **III. Други вземания** е 9 315 278 лв., или нетно намаление спрямо предходния период от 2 085 609 лв., както следва:

Други вземания – формирано е намаление в размер на 2 085 609 лв. от:

- сметка 4675 „Разчети със социалноосигурителни фондове за събрани средства и извършени плащания” – вземания в размер на 8 693 820 лв. или намаление спрямо предходния отчетен период в размер на 1 374 070 лв., формирано от събраните от НАП суми от осигурителни вноски за УчПФ и постъпили по сметката на НОИ за ДОО в БНБ през м. декември 2023 г. и прехвърлени по сметката на УчПФ през м. януари 2024 г., съответно постъпилите суми по сметката на НОИ за ДОО в БНБ през м. септември 2024 г. и прехвърлени по сметката на УчПФ през м. октомври 2024 г.
- сметка 48713 „Начислени лихви върху други вземания от местни лица/УчПФ/ вземания в размер на 3 120 лв. или увеличение в размер на 3 120 лв. спрямо предходния отчетен период.

- сметка 5231 „Разчети за лихви по придобити ДЦК” – вземания в размер на 615 304 лв. или намаление спрямо предходния отчетен период в размер на 717 693 лв., формирано от начислени лихви по ДЦК в размер на 2 256 542 лв. и получени лихви по ДЦК в размер на 2 974 235 лв.
- сметка 42793 „Вземания за възстановени пенсии по /УчПФ/“ -вземания в размер на 3 034 лв. или увеличение в размер на 3 034 лв. спрямо предходния отчетен период.

Към 30.09.2024 г. в отчетна група **IV. Парични средства** е отразена наличността по банковата сметка на НОИ за УчПФ в БНБ в края на периода в размер на 531 918 323 лв., включваща остатъка по банковата сметка в размер на 41 918 323 лв. и депозити в размер 490 000 000 лв. Остатъкът по банковата сметка на НОИ за УчПФ в началото на периода е 10 514 548 лв. и депозити 490 000 000 лв.

II. Пасив на баланса

В раздел **А. Капитал в бюджетните предприятия** на ред Разполагаем капитал е отразена сума в размер на 385 627 198 лв. Към 30.09.2024 г. е отчетено изменение в нетните активи в размер на 14 752 916 лв., което е в резултат на отчетените приходи в размер на 89 870 080 лв. и разходи в размер на 75 117 163 лв. от дейността на НОИ.

Към 30.09.2024 г. сумата на раздел **Б. Пасиви и отсрочени постъпления**, е формирана от:

Група II. Краткосрочни задължения – отчетени са средства в размер на 346 945 лв., разпределени както следва:

- *Други краткосрочни задължения* на стойност 346 945 лв. или увеличение спрямо 2023 г. в размер на 345 387 лв.

Посочената в отчета на НОИ - УчПФ сума за други краткосрочни задължения се формира от салдото по сметка 4655 „Разчети между централния бюджет и социалноосигурителни фондове за поети осигурителни вноски” в размер на 346 945 лв. По сметката текущо през 2024 г. са отразени разчетите с Министерство на финансите за осигурителни вноски за бюджетни разпоредители на централизирано разплащане за УчПФ (с приходите от осигурителни вноски от бюджетни организации за м. септември 2024 г.).

ГЛ. СЧЕТОВОДИТЕЛ:

ДИМИТЪР НЕДЯЛКОВ

РЪКОВОДИТЕЛ:

ВЕСЕЛА КАРАИВАНОВА-НАЧЕВА